INHOUD

DUIN
JAARGANG 24, NR. 4
DECEMBER 2001

ISSN - 0168-7948

REDACTIE
PETER VAN DEN BERG
MARTIN DE JONGE
HANNEKE MESTERS
ARNOUD V/D MEULEN
KARIN OBDEIJN
MARCEL TAAL
M.M.V.
MARJA ZANDBERG
MENNO REEMER
EN VINCENT KALKMAN

HOOFDREDACTEUR
HENK WIJKHUISEN

VORMGEVING
RENÉ LENNAERTS, AMSTERDAM

PRE-PRESS EN DRUK
SALLAND DE LANGE, DEVENTER

REDACTIE-ADRES
DUIN, POSTBUS 664
2301 AR LEIDEN
TEL. 071-5160490
FAX. 071-5160499
E-MAIL: STICHTING@DUINBEHOUD.NL
WWW.DUINBEHOUD.NL

BEZOEKADRES
STATIONSWEG 12, LEIDEN

LOSSE NUMMERS
ƒ 8,50 (THEMANUMMERS ƒ 10,=)
EXCL. VERZENDKOSTEN

ABONNEMENT
BESCHERMHEER-VROUWE VANAF ƒ 110,=
65+ ƒ 31,=
PARTICULIEREN ƒ 39,50
INSTELLINGEN ƒ 68,=

BETALINGEN
GIRO 35 05 200 TEN NAME VAN
STICHTING DUINBEHOUD

© STICHTING DUINBEHOUD

DIT TIJDSCHRIFT WORDT MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR SUBSIDIE VAN DE PROVINCIE ZUID-HOLLAND EN HET MINISTERIE VAN LNV.
BOVENDIEN IS VOOR DIT THEMANUMMER EEN BIJDRAGE ONTVANGEN VAN HET WERELD NATUUR FONDS, NV DUINWATERBEDRIJF ZUID-HOLLAND, GEMEENTEWATERLEIDINGEN AMSTERDAM, NV PWN WATERLEIDINGBEDRIJF NOORD-HOLLAND, PROVINCIE ZEELAND EN UYTTENBOOGAART-ELIASEN STICHTING.

Bij de voorkant:
Foto: De bijenwolf (Philanthus triangulum) (foto: René Krekels)
Tekening: mierenleeuw (Eli Heimans)

3 ONBEKEND MAAKT ONBEMIND
GERRIT-JAN DE BRUYN

6 WOLZWEVERS IN HET DUIN
kolibries met zes poten
MARK VAN VEEN

7 WANTSEN IN DE DUINEN
BEREND AUKEMA

8 WESPEN IN DE DUINEN
alleenstaande moeders en weeskinderen
HANS NIEUWENHUYSEN

10 DUININSECTEN INTERACTIEF
relaties tussen landschap, insecten en voedselweb
MARIJN NIJSSEN, CHRIS VAN TURNHOUT EN HANS ESSELINK

14 ROOFVLIEGEN
piraten van het luchtruim
MARK VAN VEEN

15 DUINMIEREN EN MIERDUINEN
PETER BOER

17 DAGVLINDERS IN DE DUINEN
van ondergang naar herstel?
MICHIEL WALLIS DE VRIES

20 INSECTEN IN HET DUIN

22 LIBELLEN IN DE DUINEN
KLAAS-DOUWE B. DIJKSTRA

25 MIERENLEEUWEN
leeuwen onder een valkuil
PETER BOER

26 SNUITKEVERS
torretjes van diverse pluimage
THEODOOR HEIJERMAN

28 MUZIKANTEN VAN HET DUIN
ROY KLEUKERS EN WILBERT KERKHOF

30 LOOPKEVERS IN DE DUINEN
wandelende pioniers
BEN BRUGGE

32 HET BELANG VAN DE DUINEN VOOR DE NEDERLANDSE INSECTENFAUNA
THEO ZEEGERS

36 ZWEEFVLIEGEN IN DE DUINEN
MENNO REEMER

38 PUBLICATIES

40 DUINFOTO

Dit tijdschrift wordt gedrukt op cyclus-papier (100% recycling).

*Wilt u **donateur** worden van Stichting Duinbehoud of een abonnement op het tijdschrift DUIN? Of wilt u adverteren in DUIN en zo'n 5000 lezers bereiken? Bel dan tijdens kantooruren naar 071-5160490 of e-mail naar: stichting@duinbehoud.nl*

***Opzeggingen** van het abonnement graag schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar indienen. Als na 1 november van het lopende jaar wordt opgezegd, loopt het abonnement tot en met 31 december van het volgende jaar.*

INSECTEN IN HET DUIN

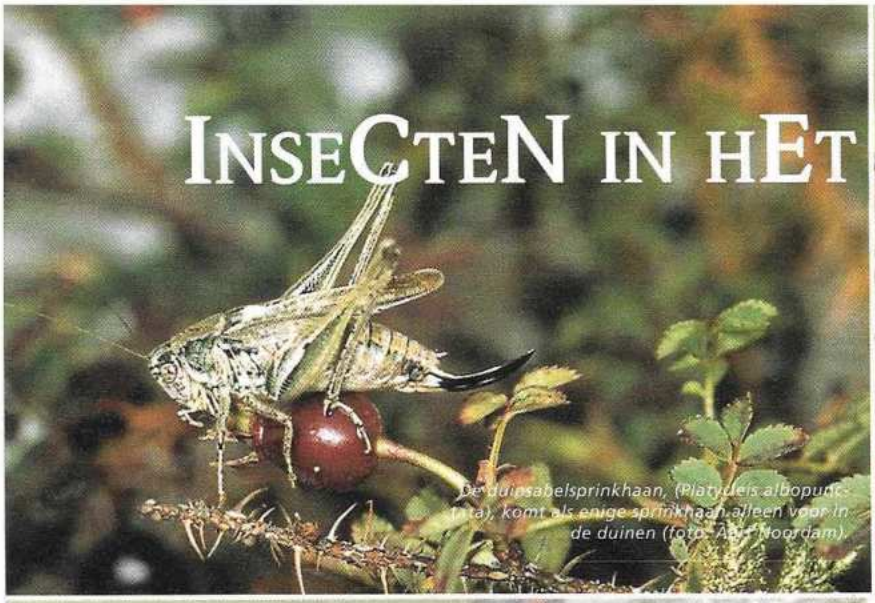

De duinsabelsprinkhaan, (Platycleis albopunctata), komt als enige sprinkhaan alleen voor in de duinen (foto: Aart Noordam).

De heivlinder (Hipparchia semele) wordt waargenomen in de buitenste duinenrij de kust (foto: A.J. den Hollander).

De giftige sint-jansvlinder is een nachtvlinder die overdag vliegt (foto: Hans Schout).

Veel wespensoorten houden van droogte en warmte. De duinen zijn dan ook een ideaal wespenbiotoop. Deze bultenaarswesp (Oxybelus a. argentatis) werd in Berkheide gefotografeerd op een pastinaak (foto: Aart Noordam).

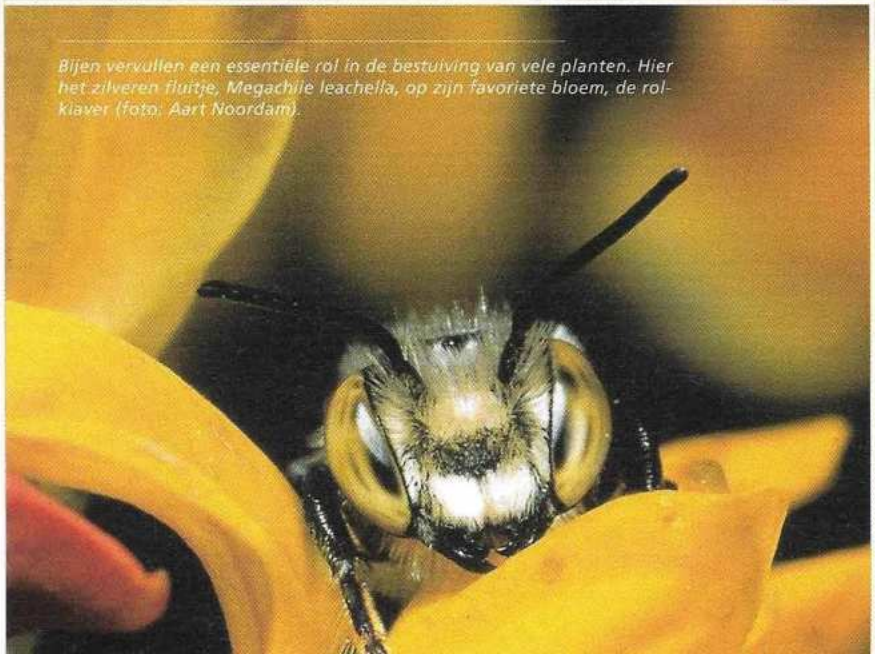

Bijen vervullen een essentiële rol in de bestuiving van vele planten. Hier het zilveren fluitje, Megachile leachella, op zijn favoriete bloem, de rolklaver (foto: Aart Noordam).

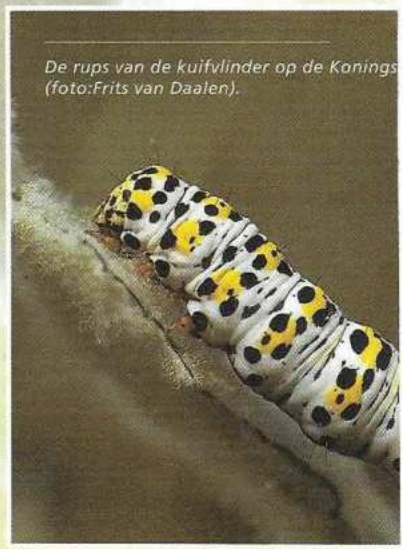

De rups van de kuifvlinder op de Konings (foto:Frits van Daalen).

Hommels, zoals deze aardhommel (Bombus terrestris), behoren tot de bijenfamilie (foto: Henk Harmsen)

De paardenbijter (Aeshna mixta) vliegt vrij laag bij de grond en wordt hog wel eens door katten gevangen (foto: Frits van Daalen)

Sluipvlieg (Tachina fera) (foto Wim Klein).

FOTO

Gezamenlijk met de Stichting European Invertebrate Survey (EIS) Nederland geeft DUIN een special uit over insecten in de duinen. Er gaat een wereld voor u open!

De afgelopen jaren zijn verschillende, lijvige standaardwerken verschenen in de serie Nederlandse Fauna. De "Loopkeveratlas" en de "Sprinkhanenatlas" met CD-Rom zijn hiervan voorbeelden. Voor nog lang niet alle insectengroepen bestaat zo'n uitgebreid overzicht. In dit nummer is voor de duinen een overzicht gegeven van een aantal insectengroepen. Uiteraard is het verhaal niet compleet, maar dan zou DUIN niet in de brievenbus passen. Bij uitzondering hebben we wetenschappelijke namen gebruikt, omdat veel insecten geen Nederlandse naam hebben.

Op de foto staat een graafwesp in actie. Het is een bijendoder *Cerceris rybyensis* die een bij vangt (foto: Aart Noordam).